

Správa o činnosti Slovenského zväzu orientačných športov za rok 2014

V úvode správy mi najprv dovoľte pripomenúť si pamiatku nedávno tragicky zosnulého funkcionára nášho zväzu Wilfrieda Sleziaka. Pravdepodobne každý člen nášho zväzu a aj mnohí ďalší poznajú jeho knihy, ktorými popularizoval náš šport a jeho históriu. Wilo odišiel nečakane a o to viac nám bude chýbať.

V roku 2014 organizačné fungovanie nášho zväzu zabezpečovalo Predsedníctvo SZOŠ, odvetvové a prierezové komisie. Zasadnutia predsedníctva sa konali podľa schváleného plánu a za vysokej percentuálnej účasti členov. Oživenie práce komisií z roku 2013 pokračovalo aj v tomto roku (o činnosti komisií budú ich predsedovia informovať samostatne a ich správy sú súčasťou dokumentácie pre túto konferenciu). Mimoriadne aktívne začala pracovať metodická komisia, najmä vďaka úsiliu Paulíny Májovej, ale aj ostatných jej členov (za hlavný výsledok práce komisie v tomto roku si dovoľujem považovať akreditáciu školení učiteľov v orientačných športoch na MŠVVŠ). Na dobrú prácu v roku 2013 nadviazali aj komisia rozhodcov a marketingová komisia, štandardne kvalitne funguje mapová komisia. Na úrovni odvetvových komisií je potrebné uviesť, že táto konferencia by mala oficiálne etablovať fungovanie strešných orgánov pre štvrtú disciplínu orientačných športov – presnú orientáciu. Na druhej strane dlhodobo veľmi slabo pracuje sekcia orientačnej cyklistiky.

Pre rok 2014 prijala zväzová konferencia dve špecifické úlohy - vytvárať podmienky pre zachovanie školských postupových súťaží, s cieľom zapojiť čo najväčší počet žiakov a študentov v nových podmienkach financovania školských súťaží a zabezpečiť kontinuitu a skvalitnenie fungovania elektronických / webových služieb zväzu. Môžeme konštatovať, že sa ich pomerne dobre darí plniť.

Určite sa môžeme pochváliť – vďaka všetkým, ktorí priložili ruku k dielu – skutočnosťou, že sa nám podarilo nie len zachovať školské súťaže, ale aj urobiť významné kroky vpred. Mimoriadnou „promo“ akciou boli Školské majstrovstvá Slovenskej republiky v orientačnom behu základných a stredných škôl školský rok 2013/2014, ktoré v park pod pamätníkom SNP Banská Bystrica usporiadal ŠK HADVEO Banská Bystrica. Ďakujeme! Na kvalifikáciu pre budúcoročné majstrovstvá sveta v novembri na Sliači sa prihlásilo vyše sto pretekárov. Otvorenou naďalej ostáva otázka, ako tento záujem a potenciál využiť pre rozvoj členskej základne nášho športu.

Z pohľadu zmien v IT funkciách zväzu môžeme konštatovať, že nová webová stránka začína postupne plnohodnotne fungovať – do konca roka by sa do jej správy mali už mať možnosť zapojiť všetci zainteresovaní. Stále ostáva aktuálnou úloha vytvoriť systém „managementu“ súťaží – rebríček aj v tomto roku hodnotil ručne Janko Furucz, všetci však vieme, že tento stav je neudržateľný a je nutné „nasadiť“ vhodný software.

Z deviatich trvalých úloh sa venujem len kľúčovým otázkam (a niektoré body sú vzájomne prepojené). Z pohľadu reprezentácií ako celku pokračuje trend ústupu z bývalých pozícií. „Rozpad“ ženskej reprezentácie v orientačnej cyklistike pravdepodobne znamená (minimálne dočasne) koniec ambícií na umiestnenia v prvej desiatke na MS alebo ME dospelých (možno ustanovenie novej disciplíny aj u nás túto šancu znovu prinesie). V dennom OB je pri dnešnej konkurencii a systéme materiálneho zabezpečenia malých športov zo strany štátu v SR, ktorý nedáva možnosť systémového zabezpečenia prípravy za verejné zdroje, úspechom umiestnenie v prvej tridsiatke. LOB už prakticky u nás neexistuje, tu sa pridáva k financiám aj počasie – sneh už pomaly budeme len hľadať.

Aktívne pracujú kolektívny dorastencov a juniorov, výsledkom sú umiestnenia Martina Šmelíka a tiež musíme dúfať, že rodiaci sa potenciál tohtoročných mladších dorastencov sa podarí v budúcnosti zúročiť.

Z pohľadu propagácie orientačných športov voči verejnosti určite kľúčovou akciou boli už spomenuté školské majstrovstvá, okrem toho marketingová komisia zabezpečila propagáciu nášho športu aj na ďalších podujatiach. Dlhodobého významného reklamného partnera sa nepodarilo získať ani v tomto roku – a v tomto smere nie je možné byť nadmernými optimistami ani do budúcnosti.

Z pohľadu práce s mládežou štandardné fungujú tri CTM – Bratislava, Žilina a Košice. Zdá sa, že sa trochu oživuje práca s mládežou – najviditeľnejšie výsledky sú v Pezinku, ale prvé dobré správy prišli aj z Banskej Bystrice. Členská základňa mládeže je jedným z našich najslabších miest, pyramída štartujúcich vo zväzových súťažiach ma základňu vo veteránoch a nie dole, tam, kde by pevná pyramída základ mala mať. Zväz nemá možnosť financovať oddielových trénerov mládeže – toto ale možno ani nie je najväčšia prekážka – skôr fakt, že trénerov mládeže je „menej ako šafránu“. Či sa podarí vo väčšej miere zapojiť učiteľov telocviku – najmä vďaka akreditácii – uvidíme. V každom prípade zväz a jeho mapová komisia si stoja za sľubom, že v prípade (oprávnenej) požiadavky spracujú školskú mapu všade tam, kde je záujem o rozvoj (čo sa aj v roku 2014 realizovalo).

Spolupráca s vrcholovými orgánmi športu, mládežníckeho a univerzitného športu sa realizuje najmä vďaka dobrým interpersonálnym vzťahom a dlhodobej tradícii – tu je potrebné poďakovať najmä Jankovi Mižúrovi.

Z pohľadu národných súťaží v orientačných športoch je pozitívom už spomenutý štart disciplíny presná orientácia, ako aj fakt, že väčšina súťaží prebehla vo vysokej kvalite a mnohé aj v mimoriadne zaujímavých terénoch (orientačným športom sa venujem od roku 1979 a prvý raz som počas pretekov používal fixné laná a rebríky). Trochu nešťastná bola táto sezóna z pohľadu úrazov. Skúsme veriť, že to bola nešťastná zhoda okolností, ktorá sa už v budúcnosti, za príspevku ako organizátorov, tak aj pretekárov, nebude opakovať (štart v každej súťaži – ale aj chôdza po chodníku - je spojený s určitým rizikom. A teória tvrdí, že riziko nie je možné a ani vhodné plne odstrániť, ale riziko je potrebné správne manažovať všetkými aktérmi).

Relatívne pozitívne (z krátkodobého hľadiska) správy viem prezentovať za ekonomickú oblasť. V priebehu ostatných rokov sa zväzu podarilo vytvoriť rezervu na udržanie chodu približne na jeden rok. Táto situácia umožní návrat (ako sa viac menej stalo už v roku 2014) k situácii, že všetky dotácie z verejných zdrojov sa v danom roku budú dať aj použiť na činnosť zväzu (rezervu už nie je podľa názoru súčasného vedenia zväzu potrebné ďalej navyšovať). Toto samozrejme neznamená, že sa súčasné finančné podmienky práce zväzu a najmä reprezentácií výrazne zmenia – športová príprava a účasť na vrcholových súťažiach v našom športe zrejme už trvalo ostane skôr vecou športovca, jeho oddielu, ako plne zväzom zabezpečenou istotou. Z pohľadu budúcnosti je potrebné si ešte uvedomiť, že do polovice novembra prebiehala celoštátna diskusia o podobe nového zákona o športe, ktorý ministerstva plánuje preložiť. Táto diskusia je spojená so snahami veľkých športov o vyšší podiel na celkovom objeme verejných zdrojov na šport, čo je pre nás trvalé riziko (volá sa aj po navýšení celkovej štátnej dotácie na šport, ale ako expert na verejné financie toto nevidím reálne).

Záverom správy si dovoľím z pozície predsedu SZOŠ poďakovať všetkým, ktorí v akejkol'vek forme prospeli k tomu, že dnešná správa o činnosti SZOŠ za rok 2014 má dominantne pozitívny charakter. Zmeny k lepšiemu sú možné len pri efektívnej obojstrannej väzbe, kde

v našich podmienkach zákonite dominuje smer zdola nahor. Pozitívny vývoj v tomto smere umožňuje navrhnúť úpravy v trvalých hlavných úlohách zväzu nasledovne:

1. Preformulovať bod 8: „Vytváranie finančných rezerv a zvýšenie podielu vlastných príjmov“ na text „Urobiť maximum pre postupné zvyšovanie podielu vlastných príjmov na všetkých úrovniach zväzu“.
2. Zrušiť bod 9: „Pokúsiť sa viacej zapojiť bývalých funkcionárov a pretekárov do činnosti zväzu“ (súčasná štruktúra a zloženie komisií nie sú ďaleko od optima a v tomto smere už nie je možné mať výraznejšie očakávania).

Z pohľadu špecifických úloh na rok 2015 považujeme za kľúčové zabezpečenie fungovania systému školských športových súťaží a spustenie aplikácie na riadenie systému celoštátnych súťaží.

Štatistika SZOŠ:

Rok	Celkom	Činnosť plus reprezentácia	Mládež
2007	63 334 EUR	46 737 EUR	13 277 EUR
2008	65 292 EUR	41 060 EUR	13 277 EUR
2009	55 736 EUR	34 900 EUR	13 280 EUR
2010	56 130 EUR	33 000 EUR	12 900 EUR
2011	50 000 EUR	29 700 EUR	12 900 EUR
2012	123 800 EUR	37 000 EUR	12 900 EUR
2013	55 676 EUR	39 200 EUR	6 900 EUR
2014	41 402 EUR	33 502 EUR	7 900 EUR

Pozn. Zo sumy 41 402 eur v r. 2014 bolo:

- 402 eur účelovo určených na odmeny pretekárov OC za 6. miesto na MS 2013,
- 500 eur účelová odmena trénerovi Jánovi Ďurínovi, za dlhoročnú prácu trénera s mládežou,
- 7 900 eur účelovo určených na zabezpečenie školských MSR v OB a športovo talentovanú mládež.

	2014
Počet oddielov	25
Počet členov	660
Medaily MS / ME	0
Medaily MED	0
Umiestnenia MS	29,33,33,- OC 25,46,49,54,/25 - OB
Umiestnenia AMS	9,15,35,50,51,56,60,64,66,68,69,72,76,79,90,92,97/13,25- OB
Umiestnenia MSJ	11,30,24,29/ - OC 12,51,74,74,78,86,105,107,110,114,138/35 - OB 0/ - LOB
Dotácia zo ŠR	41 402,00 €